

Aksel Larsen var stadigvæk den mest benyttede taler for kommunisterne ved offentlige møder. Efter eenstemmigt ønske fra partiledelsen i Nordjylland talte han den 1. maj 1958 ved majmødet i Ålborg

AF AKSEL LARSENS TALE 1. MAJ 1958 I ÅLBORG

(elektronisk reprint efter:
Aksel Larsen
Den levende Vej
Taler og artikler 1956 1957 1958
Kbh. 1958)

I sin tale beskæftigede Aksel Larsen sig med den internationale situation, bestræbelserne for at nå til virkelige forhandlinger med stormagterne om afspænding og med Danmarks udenrigspolitik. Han udtalte herom bl. a.:

To spørgsmål trænger sig på frem for alle andre.

Det ene er bestræbelserne for at få standset prøvesprængningerne med atomvåben. En krig, hvor atomvåbnene kommer i brug, vil betyde en katastrofe for menneskeheden, måske dens udslettelse. Men prøvesprængningerne i fredstid, hvis formål er at fuldkommengøre atomvåbnenes ødelæggende og menneskemyrdende virkninger, er i sig selv ensbetydende med en akut og stadig voksende fare for millioner af menneskers helbred og gennem påvirkning af arveanlæggene for kommende generationer.

Disse prøvesprængninger kan indstilles isoleret og straks, uden at denne standsning behøver at sammenknyttes med enighed om løsningen af mere komplicerede problemer vedrørende nedrustning, ødelæggelse af atomvåbenlagre o.s.v. En af de tre stormagter — Sovjetunionen — er nu gået i spidsen og har standset sine forsøg. England og USA bør følge efter. Hvis statsledere og generaler fortsat nøler hermed, må verdensoffentligheden bringe dem til fornuft, og ikke blot dansk arbejderklasse, men hele det danske folk såvel som regering og folketing har ret og pligt til at hjælpe med hertil.

Når Social-Demokraten i dag i sin forside-artikel hævder, at det er til Sovjetunionen, man skal rette opfordringen i atom- og nedrustningsspørgsmålet, så virker det som en makaber vittighed. Sovjetunionen *har* standset prøvesprængningerne — det aktuelle og nødvendige er at opfordre USA og England til at gøre ligeså.

Det andet spørgsmål hedder spændingen i Europa og visse folks ønsker om at forøge den til bristepunktet ved at give den genopstandne tyske militarisme de farligste af alle våben i hænde: raketterne og atombomberne.

Måske hjælper det ikke meget at erindre om, at da man under løftebrud tillod Vesttysklands genoprustning og optog det i Atlantpagten, forklarede man, at denne genrejste tyske militarisme ikke ville få atomvåben til disposition. Men så må det hjælpe at erindre om, at der ikke i noget europæisk land er skabt eller vil kunne skabes et folkeflertal, der godkender en atomoprustning af Tyskland. Ja, i Vesttyskland selv er det klart dokumenteret, at befolkningens overvældende flertal med arbejderklassen i spidsen er modstander af Adenauer-regeringens planer og ønsker.

Det er muligt, at NATO's udenrigsministermøde, som begynder i København på Danmarks frihedsdag, den 5. maj, skal træffe afgørelse i dette spørgsmål.

I en stort opsat artikel i Social-Demokraten for i dag, der i det mindste må være inspireret af stats- og udenrigsminister H. C. Hansen, hævdes ganske vist, at NATO-mødet overhovedet ikke skal træffe beslutninger, og at sagen slet ikke vedkommer ministermødet, men at afgørelsen udelukkende skal træffes af NATO's militære ledelse i Paris med generalerne

Norstad og Speidel i spidsen. Det turde vel være på sin plads heroverfor at erindre om det gamle ord, der siger, at krig er en alt for alvorlig sag til, at man kan overlade den til generalerne. Og udenrigsministermødet står over generalerne, hvis atomkrigsgalskab enhver kender. Selvfølgelig kan det, hvis udenrigsministrene vil, træffe beslutning i denne sag. Kom ikke og fortæl, at det kun er en selskabelig sammenkomst.

Det er givet, at hvis blot een af de forsamlede udenrigsministre kræver spørgsmålet om Tysklands atombevæbning behandlet, vil dette ske. Og veto-ret eller ikke veto-ret — det er også givet, at hvis blot ansvarsbevidste regeringer i nogle af de europæiske NATO-lande sætter sig energisk imod det, kan en beslutning om at give atomvåben til Vesttyskland ikke gennemdrives.

Stats- og udenrigsminister H. C. Hansen har på NATO-mødet i Paris i december ifjor sagt nej til placering af atomvåben og langtrækkende raketter i Danmark, og hele folketinget, alle folketingets partier har i januar i år godkendt dette standpunkt. H. C. Hansen har i forstærket form gentaget dette nej på det nordiske udenrigsministermøde i Stockholm. Bortset fra nogle generaler og oberster samt den berlingske bladtrust har han i denne sag støtte fra hele det danske folk.

Det vil han også have, hvis han under NATO-rådsmødet kræver det alvorlige spørgsmål om atomvåben til Tyskland behandlet og i erkendelse af sit ansvar overfor Danmark og for fredens bevarelse siger et lige så kraftigt NEJ til vesttysk atomoprustning, som han har sagt til atomvåben i Danmark.

Selvom det ikke ubetinget er ensbetydende med en svækkelse af dansk arbejderbevægelse som helhed taget, så er det en alvorlig sag, at dansk arbejderklasses to partier nu ved flere valg er gået tilbage i stemmetal, absolut eller forholdsmæssigt. Det er alvorligt, fordi alle ydre betingelser er til stede for, at arbejderbevægelsens politiske indflydelse kan vokse, så den kan sikre sig det ubestridelige førerskab i dansk politik, såvel indenrigs som udenrigs.

Der er flere årsager til denne tilstand, og en af dem — men ikke den mindst betydningsfulde — er, at skønt alle arbejdere og småkårsfolk i Danmark har de samme interesser og samme mål, så er arbejderklassen politisk spaltet i partier, der bekriger hinanden i stedet for at arbejde sammen, trække på samme hammel.

Denne majdag i Aalborg illustrerer det jo. Her står Socialdemokratiets formand på talerstolen i den ene kant af byen og kommunisternes formand på en anden talerstol, kan råbe hver sin forsamling op, men kan ikke råbe hinanden op! Sådan er det på arbejderklassens traditionsrige 1. majdag og sådan er det jo i en hel del af den politiske virksomhed.

Vi ved allesammen, hvorfor det er sådan, men det gavner lidet at køre frem med argumenter om, hvem der har en større eller mindre skyld i, at det er sådan. Det, der er væsentligt, er at få denne splittelse, denne indbyrdes krig, der ikke alene ikke gavner noget af partierne, der ikke alene skader arbejderklassen, men er skadelig for vort land og vort folk, bragt til ophør. Arbejderne har jo de samme interesser, det samme mål, hvad enten de partipolitisk er kommunister eller socialdemokrater. Kampen for fredens bevarelse, mod atombombens trussel, for Danmarks sikkerhed og selvstændighed bør dog kunne forene os alle.

Indenrigspolitiske, økonomiske og sociale problemer af overordentlig størrelsesorden står på dagsordenen, de kræver kamp og sammenhold. Målet for os alle: afskaffelsen af den kapitalistiske udbytning og sejren for socialismen kan kun nås, når en enig arbejderklasse og en forenet kæmpende arbejderbevægelse stræber frem derimod.

Det vil være nytteløst og tåbeligt at glemme eller lukke øjnene for den uenighed, der er til stede, og som også demonstreres på majdagen. Men enhver arbejder, enhver der ærligt kæmper for fremskridtet og for folkets sag, bør medvirke til, at forudsætningen for sejr i kampen for dagens og vejens nærliggende spørgsmål og i kampen for arbejderklassens store

fremtidsmål, socialismen, nemlig arbejderklassens enhed bliver en kendsgerning. Arbejderklassens enhed, arbejderbevægelsens enhed kan slå kapitalistklassens og reaktionens angreb tilbage, kan sikre sociale, økonomiske, politiske fremskridt. Den kan give arbejderklassen det absolutte politiske førerskab i vort land, i broderlig solidaritet med arbejderklassen i alle lande. Den kan rydde alle det overlevede kapitalistiske samfunds skranker af vejen og skabe et folkets socialistiske Danmark.